Bài toán số 6 trong kì thi IMO năm 2023

Nguyễn Văn Linh

Bài toán. Cho tam giác đều ABC. Các điểm A_1, B_1, C_1 nằm trong tam giác ABC sao cho $BA_1 = A_1C$, $CB_1 = B_1A$, $AC_1 = C_1B$ và $\angle BA_1C + \angle CB_1A + \angle AC_1B = 480°$. Cho BC_1 và CB_1 cắt nhau tại A_2, CA_1 và C_1A cắt nhau tại B_2, AB_1 và BA_1 cắt nhau tại C_2. Chứng minh rằng nếu $A_1B_1C_1$ là tam giác không cân thì các đường tròn ngoại tiếp của ba tam giác AA_1A_2, BB_1B_2 và CC_1C_2 sẽ đi qua hai điểm chung.

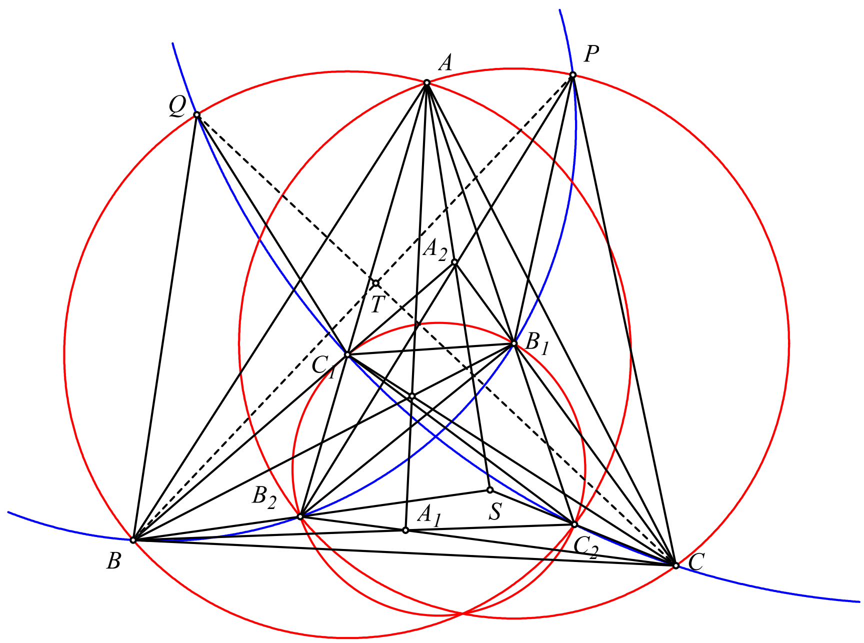

Lời giải. Ta có $\angle AC_2B = \angle ACB + \angle B_1AC + \angle A_1BC = 60° + 90° - \frac{1}{2}\angle AB_1C + 90° - \frac{1}{2}\angle BA_1C = \frac{1}{2}\angle AC_1B$, suy ra C_1 là tâm của (AA_2B). Tương tự B_1 là tâm của (AB_2C).

Từ đó $\angle B_1B_2C_1 = \angle B_1AB_2 = \angle B_1C_2C_1$, suy ra tứ giác $C_1B_1C_2B_2$ nội tiếp.

Tương tự các điểm C_1, C_2, A_1, A_2 và A_1, A_2, B_1, B_2 cùng thuộc đường tròn.

Giả sử cả sáu điểm $A_1, A_2, B_1, B_2, C_1, C_2$ cùng thuộc một đường tròn.

Khi đó $\angle BA_1C = 180° - \angle BC_1C_2$, $\angle BA_2C = 180° - \angle C_1B_2B_1 = 180° - \angle C_1AC_2 = 180° - \frac{1}{2}\angle B_2C_1C_2 = 180° - \frac{1}{2}(180° - \angle BA_1C) = 90° + \frac{1}{2}\angle BA_1C$.

Mà $\angle BA_2C = \frac{1}{2}\angle BA_1C$ nên điều này vô lý.

Do đó các đường tròn tròn đi qua các bộ điểm C_1, C_2, B_1, B_2 ; C_1, C_2, A_1, A_2 và A_1, A_2, B_1, B_2 là phân biệt, xét trục đẳng phương của các đường tròn này ta thu được A_1A_2, B_1B_2, C_1C_2 đồng quy tại X. Hiển nhiên $\mathcal{P}_{X/(AA_1A_2)} = \mathcal{P}_{X/(BB_1B_2)} = \mathcal{P}_{X/(CC_1C_2)} = k < 0$.

Mặt khác, áp dụng định lý Desargues cho hai tam giác ABC và $A_1B_1C_1$ ta có AA_1, BB_1, CC_1 đồng quy tại tâm của tam giác ABC nên giao điểm của các cặp đường thẳng B_1C_1 và BC, A_1C_1 và AC, A_1B_1 và AB thẳng hàng.

Lại áp dụng định lý Desargues cho hai tam giác AC_1B_1 và A_1CB ta có AA_1, BB_1, CC_1 đồng quy nên giao điểm của các cặp đường thẳng AC_1 và A_1C, AB_1 và A_1B, C_1B_1 và BC là các điểm thẳng hàng hay B_1C_1, B_2C_2, BC đồng quy. Tương tự với các bộ ba đường thẳng A_1C_1, A_2C_2, AC và A_1B_1, A_2B_2, AB.

Từ đó lại áp dụng định lý Desargues cho hai tam giác ABC và $A_2B_2C_2$ ta thu được AA_2, BB_2, CC_2 đồng quy tại S.

Gọi P là giao điểm thứ hai của $(B_1; B_1A)$ với (BB_1B_2), Q là giao điểm thứ hai của $(C_1; C_1A)$ với (CC_1C_2).

Ta có $B_1B_2 = B_1T$ nên BB_1 là phân giác của $\angle PBB_2$. Tương tự CC_1 là phân giác của $\angle QCC_2$.

Suy ra BP cắt CQ tại T là điểm liên hợp đẳng giác của S trong tam giác ABC.

Xét $\angle BQC = \angle BQC_2 + \angle C_2QC = \angle BAC_2 + \angle C_2C_1C$.

Tương tự $\angle BPC = \angle CAB_2 + \angle B_2B_1B$.

Ta sẽ chứng minh $\angle BQC = \angle BPC$, điều này tương đương $\angle BAC_2 + \angle C_2C_1C = \angle CAB_2 + \angle B_2B_1B$.

Khi và chỉ khi $\angle BAC_2 + \angle C_2C_1C + \angle B_2C_1C_2 = \angle CAB_2 + \angle B_2B_1B + \angle B_2B_1C_2$.

Khi và chỉ khi $\angle BAC_1 + \angle B_2C_1C = \angle B_1AC + \angle BB_1C_2$.

Điều này hiển nhiên đúng do cả hai vế đều bằng $90°$.

Từ đó ta thu được P, Q, B, C đồng viên. Tương tự ta thu được $\mathcal{P}_{T/(AA_1A_2)} = \mathcal{P}_{T/(BB_1B_2)} = \mathcal{P}_{T/(CC_1C_2)}$.

Vậy TX là trục đẳng phương của các đường tròn (AA_1A_2), (BB_1B_2), (CC_1C_2). Mà X nằm trong cả ba đường tròn nên (AA_1A_2), (BB_1B_2), (CC_1C_2) cắt nhau tại hai điểm phân biệt. $\square$